

Informacija apie priimtą sprendimą dėl Visagino atominės elektrinės leistinumą poveikio aplinkai požiūriu

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas:

Visagino atominės elektrinės iki 3400 MW elektrinės galios statyba ir eksploatacija.

Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas:

UAB „Visagino atominė elektrinė“, Žvejų g. 14A, LT-09310 Vilnius, tel. (8-5) 278 2589.

Planuojamos ūkinės veiklos vieta:

Utenos apskritis, Visagino savivaldybė, Ignalinos atominės elektrinės teritorija.

PAV dokumentų rengėjas:

Suomijos bendrovė „Pöyry energy Oy“, Tekniikantie 4A, P.O. Box 93, FI-02151 Espo, Suomija, tel. (+358) 103324346.
Lietuvos energetikos institutas, Breslaujos g. 3, LT-44403 Kaunas, tel. (8 37) 40 18 91.

Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas:

Planuojama statyti atominę elektrinę (AE), kurios suminė elektrinė galia neviršys 3400 MW. Bus statomi atitinkantys šiuolaikinius reikalavimus branduolinei saugai ir technologijoms (ne senesnės kaip III/III+ kartos) branduoliniai reaktoriai, kurių skaičius nuo 2 iki 5. Eksploatavimas tęsis apie 60 metų, eksploatavimo nutraukimas truktų 20-100 metų. PAV ataskaitoje įvertintos visos tinkamos pagrindinės reaktorių technologijos (verdančio vandens reaktorius BWR, suslėgto vandens reaktorius PWR ir suslėgto sunkiojo vandens reaktorius PHWR), apsvarstyti skirtingi tiekėjai, skirtingi galios lygiai. Atominė elektrinė aušinimui naudos Drūkšių ežero vandenį. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje nagrinėtos trys vandens paėmimo vietos alternatyvos (dabartinė vieta, vieta, nutolusi maždaug 2 km į vakarus nuo dabartinės ir tunelis iš giliosios ežero dalies) ir dvi vandens išleidimo vietos alternatyvos (dabartinė vieta ežero viduryje ir išleidimas įlankoje pietinėje ežero dalyje). 3400 MW galios elektrinei tiesioginio aušinimo nepakaks, todėl bus įrengta netiesioginio aušinimo sistema. Nagrinėtos trys netiesioginio aušinimo alternatyvos: drėgno, sauso ir hibridinio aušinimo metodai. PAV ataskaitoje nagrinėtos dvi Visagino atominės elektrinės statybos vietos: pirmoji aikštelė yra į rytus nuo Ignalinos atominės elektrinės, o antroji - nutolusi į vakarus nuo Ignalinos atominės elektrinės elektros paskirstymo įrenginių.

Priemonės, numatytos neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti:

- Atominės elektrinės reaktoriai, pastatai ir kitos saugai svarbios konstrukcijos, sistemos ir komponentai bus suprojektuoti, pastatyti ir eksploatuojami taip, kad išliktų saugūs veikiant išoriniams aplinkos ir žmogaus inicijuotiems veiksniams, kurių parametrai bus įvertinti remiantis TATENA saugos reikalavimais NS-R-3 „Site evaluation for Nuclear Installations“.
- Atominės elektrinės statybos metu, siekiant sumažinti triukšmą dėl padidėjusio transporto intensyvumo ir statybos darbų, bus reguliuojamas darbų grafikas, triukšmingiausius darbus atliekiant dienos metu ir darbo dienomis. Prireikus bus įrengtos triukšmo užkardos gyvenvietėse palei pagrindinius kelius.
- Specialiai suformuotoje ekologinėje apsaugos zonoje tarp Drūkšių ežero pakrantės ir Visagino atominės elektrinės, turės būti ribojami statybos darbai, mažinamas statybos darbų triukšmo poveikis balandžio-birželio mėnesiais, įrengtas tiltelis nedidelių gyvūnų saugiam judėjimui iš vieno vandens aušinimo kanalo kranto į kitą. Zona turėtų būti atitverta apsaugine tvora.
- Bus įdiegta ežero temperatūros stebėsenos (monitoringo) sistema, kuri padės atominės elektrinės eksploatacijos metu užtikrinti Drūkšių ežero vandens leistino pašildymo normatyvų laikymąsi. Prireikus, bus reguliuojama Drūkšių ežero šiluminė apkrova: įjungžiama netiesioginio aušinimo sistema ir (arba) mažinama Visagino atominės elektrinės šiluminė galia. Planuojama atominės elektrinės pagamintą šilumą naudoti gyvenamųjų namų ar kitų objektų šildymui.
- Nuotekos bus valomos taikant mechanines, chemines ar biologines priemones. Bus parengtas nuotekų ir paviršinio vandens kokybės kontrolės planas.
- Požeminio vandens tarša bus ribojama nuvedant požeminį nuotekų nuo visų įrenginių į drenažo sistemą, nuolat bus žeminamas grunto vandens lygis aplink gilumines statinių ir įrenginių struktūras, taip apsaugant požeminį vandenį nuo galimos taršos.
- Bus vykdoma radiologinės taršos šaltinių ir radionuklidų išmetimo į aplinką kontrolė taikant įvairias technines priemones, pvz., įrengiant apsauginius barjerus, ribojančius radionuklidų patekimą į aplinką.
- Atominės elektrinės aplinkos monitoringo sistema bus suprojektuota taip, kad atitiktų visus Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus, EURATOM sutarties 35 straipsnio reikalavimus, TATENA saugos standartus ir įsipareigojimus pagal Jungtinių Tautų konvencijas.

PAV subjektų išvados:

Utenos visuomenės sveikatos centras, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Utenos teritorinis padalinys, Utenos apskrities viršininko administracija, Visagino savivaldybės administracija, Ignalinos rajono savivaldybės administracija, Zarasų rajono savivaldybės administracija bei Radiacinės saugos centras pritarė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir planuojamai ūkinei veiklai. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija ir Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba pritarė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir su sąlygomis pritarė planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimui.

Visuomenės informavimas apie planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą:

- Apie pradėtą iki 3400 MW elektrinės galios Visagino atominės elektrinės statybos poveikio aplinkai vertinimą paskelbta laikraščiuose: „Lietuvos rytas“ 2007-07-30, „Respublikoje“ 2007-07-30, „Lietuvos žiniuose“ 2007-07-30, „Valstiečių laikraštys“ 2007-07-31, „Kauno dienoje“ 2007-07-30, „Verslo žiniuose“ 2007-07-30, „Zarasų krašte“ 2007-07-31, „Mūsų Ignalinoje“ 2007-07-31, „V každyj dom“ 2007-08-03.
- Apie galimybę susipažinti su poveikio aplinkai vertinimo ataskaita ir apie jos viešus pristatymus visuomenė buvo informuota laikraščiuose: „Lietuvos rytas“ 2008-08-27, „Respublikoje“ 2008-08-27, „Lietuvos žiniuose“ 2008-08-27, „Valstiečių laikraštys“ 2008-08-27, „Kauno dienoje“ 2008-08-27, „15 min“ 2008-08-27, „Verslo žiniuose“ 2008-08-27, „Zarasų krašte“ 2008-08-29, „Mūsų Ignalinoje“ 2008-08-29, „V každyj dom“ 2008-08-29. Vieši supažindinimai su poveikio aplinkai vertinimo ataskaita vyko 2008-09-23 Visagino savivaldybės administracijoje ir 2008-09-24 Vilniuje AB „Lietuvos energija“ konferencijų salėje. Iki viešų supažindinimų ir jų metu visuomenės motyvuotų pasiūlymų dėl planuojamos statyti atominės elektrinės poveikio aplinkai vertinimo negauta. Susirinkimų metu buvo pristatyta planuojama ūkinė veikla, supažindinta su poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos rengėjais, poveikio aplinkai vertinimo tikslais, procedūromis, poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos turiniu, galimu poveikiu atominės elektrinės statybos ir eksploatacijos metu ir poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos išvadomis, atsakyta į susirinkusiųjų klausimus.
- Po viešų svarstymų 2008-10-06 bendrijos „Atgaja“ pirmininkas ir 2008-10-08 „CEE Bankwatch Network“ koordinatorius Lietuvoje pateikė motyvuotus pasiūlymus, kuriuos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas argumentuotai įvertino. 2009-03-24 Aplinkos ministerijoje vyko šių pasiūlymų svarstymas, kuriame dalyvavo motyvuotus pasiūlymus pateikę visuomenės atstovai, poveikio aplinkai vertinimo subjektai, poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas ir planuojamos ūkinės veiklos užsakovas.

Atsakingos institucijos sprendimo pobūdis, jo priėmimo data ir su juo siejamos sąlygos:

Atsakinga institucija – LR aplinkos ministerija pagal pateiktą PAV ataskaitą 2009-04-21 raštu Nr 3504 priėmė sprendimą leisti statyti Visagino atominę elektrinę su tokiomis sąlygomis:

- Būtina atlikti detalų aikštelių Nr. 1 ir Nr. 2 įvertinimą pagal TATENA saugos reikalavimus NS-R-3 „Site Evaluation for Nuclear Installations“. Aikštelių seisminio pavojaus įvertinimas turi būti atliekamas pagal TATENA saugos rekomendacijas DS422 „Evaluation of Seismic Hazards for Nuclear Installations“. Seisminių poveikių stebėjimui turės būti įrengta seisminė stebėsenos (monitoringo) sistema.
- Iki parengiant techninę specifikaciją reaktoriaus technologijos parinkimui, parengti galimybių studiją apie planuojamą paviršinių labai mažo, mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų kapinynų (Ignalinos atominės atliekoms laidoti) panaudojimą Visagino atominės elektrinės radioaktyviosioms atliekoms laidoti. Atsižvelgus į studijos rezultatus, techninėje specifikacijoje pateikti reikalavimus radioaktyviosioms atliekoms apdoroti. Teisės aktų nustatyta tvarka turės būti suprojektuoti ir pastatyti Visagino atominėje elektrinėje susidarysiančių radioaktyviųjų atliekų apdorojimo, radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro saugojimo įrenginiai.
- Techninėje reaktoriaus technologijos parinkimo specifikacijoje kaip ribinius kriterijus nurodyti: 1) bendrą metinę gyventojų efektingą dozę, nulemtą visų apšvitą lemiančių branduolinės energetikos objektų veiklos – ne didesnė kaip 0,2 mSv; 2) projektinės avarijos metu gyventojų apšvitą dozę – mažesnę kaip 10 mSv; 3) avarijų su žymiu aktyviosios zonos pažeidimu (sunkiųjų avarijų) dažnį – ne didesnį kaip 10^{-5} įvykių per reaktoriaus darbo metus; 4) ribinį išmetamų radionuklidų aktyvumą sunkiųjų avarijų atveju – 100 TBq Cs-137; 5) didelio išmetimo dažnį – ne didesnį kaip 10^{-6} įvykių per reaktoriaus darbo metus. Šie kriterijai turės būti naudojami rengiant saugos analizės ataskaitą pagal teisės aktų reikalavimus.
- Rengiant Visagino atominės elektrinės teritorijos detalų planą Drūkšių ežero pakrantėje, suformuoti ekologinę apsaugos zoną.
- Visagino atominės elektrinės techninio projekto rengimo metu turi būti parengtas ir patvirtintas skiauterėtųjų tritonų ir kūmučių gamtotvarkos planas, parinktos techninės poveikį mažinančios priemonės.
- Visagino atominės elektrinės sanitarinės apsaugos zonos dydį nustatyti techninio projekto rengimo metu ir įteisinti teisės aktų nustatyta tvarka.
- Nustatyta tvarka parengti Visagino atominės elektrinės techninį projektą, kuriame turi būti aplinkos apsaugos dalis. Rengiant Visagino atominės elektrinės techninį projektą, numatyti priemones aplinkos stebėsenai (monitoringui) vykdyti, atsižvelgiant ir į kaimyninių šalių poreikį.
- Prieš pradėdant eksploatuoti Visagino atominę elektrinę, vadovaujantis LAND 2-95 Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinių taisyklių reikalavimais, parengti ir nustatyta tvarka suderinti Drūkšių ežero naudojimo ir priežiūros taisykles.
- Eksploatuojant atominę elektrinę, Drūkšių ežero šiluminė apkrova dėl tiesioginio aušinimo turi neviršyti 3160 MW. Be to, turi būti užtikrintas ežero vandens leistino pašildymo normatyvų reikalavimų laikymasis. Aušinimui vanduo turi būti imamas iš esamos ar vakarinės vandens paėmimo vietos, o išleidžiamas esamoje vandens išleidimo vietoje.
- Projektuojant ir eksploatuojant Visagino atominę elektrinę, nuolat informuoti gyventojus (taip pat ir kaimyninių šalių) apie atominės elektrinės veiklą, aplinkos stebėsenos (monitoringo) duomenis ir kt., siekiant parodyti, kad vykdoma veikla nekelia neigiamo poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai, taip pat išvengti neigiamo objekto įvaizdžio ir su tuo susijusių neigiamų pasekmių teritorijos patrauklumui.

Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant sprendimą:

Aplinkos ministerija, išnagrinėjusi poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą, poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadas dėl veiklos galimybių, tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procedūrose dalyvavusių šalių pastabas ir komentarus, konstatuoja:

- Bus projektuojami šiuolaikinius saugos ir technologijų (ne senesnės kaip III/III+ kartos) reikalavimus atitinkantys branduoliniai reaktoriai.
- Visos nagrinėtos branduolinių reaktorių technologijos poveikio aplinkai ir poveikio gyventojų sveikatai požiūriu yra priimtinos.
- Suminis planuojamos atominės elektrinės ir Ignalinos atominės elektrinės teritorijoje esamų ir planuojamų branduolinės energetikos objektų radiologinis poveikis aplinkai ir gyventojams, taikant poveikį mažinančias ir kompensacines priemones, atitiks teisės aktuose nustatytus reikalavimus.
- Techninėmis, administracinėmis ir organizacinėmis priemonėmis bus ribojama Drūkšių ežero terminė apkrova, kad būtų sumažintas ežero ekosistemai neigiamas poveikis.

Susipažinti su išsamesne informacija apie priimtą sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos leistinumą pasirinktoje vietoje galima:

UAB Visagino atominėje elektrinėje – Žvejų g. 14A, Vilniuje, tel. (8-5) 278 2589 arba LR aplinkos ministerijoje, A.Jakšto g. 4/9, Vilniuje, tel. (8-5) 266 3654.